

Aan : College van B&W Gemeente Kerkrade
Van : Sportstichting Kerkrade
Betreft : Advies bezuinigingsvoorstellen sociaal domein, Najaarsnota 2018
Datum : 16 november 2018

Inleiding

De Sportstichting speelt in Kerkrade een rol als adviesorgaan ten behoeve van het College van B&W. De stichting kan gevraagd en ongevraagd een advies verstrekken. Binnen de Gemeente Kerkrade zijn de bezuinigingsvoorstellen Najaarsnota 2018 onderwerp van gesprek. Op maandag 5 november heeft een informatiesessie adviesraden plaatsgevonden waarin de verantwoordelijke wethouders een toelichting hebben gegeven over het sociaal domein en de aard van de bezuinigingen die het College in het sociaal domein wenst door te voeren. De adviesraden zijn gevraagd voor 21 november in de vorm van een advies te reageren. Met dit schrijven willen we daar als Sportstichting Kerkrade gevolg aan geven.

Samenvatting advies

De informatiesessie op 5 november was een nuttige bijeenkomst waarin een goed inzicht werd gegeven in de onderliggende problematiek. De Sportstichting waardeert het zeer dat de Gemeente op deze wijze de adviesraden informeert.

Voor de discipline sport is echter nagenoeg geen betrokkenheid in het sociaal domein gebleken en in de bezuinigingsvoorstellen ontbreekt iedere relatie met sport in Kerkrade. De Sportstichting herkent toch enkele belangrijke aanknopingspunten waarbij sport wel degelijk een positieve bijdrage kan en moet leveren in het sociaal domein. Dat brengt ons tot drie adviezen, die we als volgt samenvatten:

- Verhoog de sportparticipatie van de 7.112 unieke klanten uit het sociale domein. Betrek zo veel als mogelijk de Kerkraadse georganiseerde sport bij deze inzet.
- Nodig de Kerkraadse sportverenigingen ook uit een actieve rol te spelen in het versterken van de sociale cohesie in Kerkrade. Binnen het sociaal domein liggen dan kansen op het terrein van Participatie; in het bijzonder armoedebestrijding en inburgering.
- Becijfer wat de bijdrage zal zijn van de invoering van het concept Centercourt op (bezuinigingen in) het sociaal domein.

Algemeen

Sport en bewegen worden als een zeer belangrijk onderdeel van de kwaliteit van leven beschouwd. Omdat de relaties tussen fysieke (sport-)activiteiten en de verschillende aspecten van de menselijke ontwikkeling nochtans onderbelicht blijven, blijft ook de volledige waarde van sport en bewegen onbenut. In die zin zijn sport en bewegen een onderschatte mogelijkheid om voor de langere termijn in burgers, het menselijke kapitaal, te investeren. Om dit menselijk kapitaal (gedrag) ook echt te

ontwikkelen en te laten groeien is de participatie van burgers én een kwalitatieve interactie tussen partijen absoluut noodzakelijk. Onze adviezen naar aanleiding van de bezuinigingen in het sociale domein zijn dan ook op deze twee aspecten gericht.

Verhoging sportparticipatie

In de presentatie op 5 november is het aantal van 7.112 unieke cliënten in het sociale domein genoemd. Dit betreft circa 15% van de Kerkraadse bevolking. Het programma sociaal domein vergt 56% van de totale lasten van de Gemeente Kerkrade. Tijdens de presentatie heeft de Sportstichting gevraagd naar de participatiegraad van deze unieke cliënten in de Kerkraadse sport. De wethouder heeft toegezegd hierover cijfers te verzamelen. Wij zien deze cijfers graag tegemoet.

Los van de cijfers die we nu nog niet kennen, adviseert de Sportstichting om de participatiegraad in sport van deze unieke cliënten te verhogen. De inzet van de Kerkraadse sportverenigingen kan daarbij zinvol zijn en is naar onze mening dan ook zeer gewenst. De verenigingen moeten daarbij worden bijgestaan door professionals die ervoor zorgdragen dat de specifieke doelgroep kan integreren in het verenigingsgebeuren. Het mes snijdt dan aan twee kanten. De cliënten zijn op een verantwoorde wijze actief in sport en de sportverenigingen kunnen hun maatschappelijke betrokkenheid verhogen en het ledenaantal bijhouden.

Actieve rol sportverenigingen

Het sociaal domein beslaat een drietal beleidsterreinen waarbinnen de Kerkraadse sportverenigingen nagenoeg geen rol van betekenis spelen. We adviseren de georganiseerde sport in Kerkrade meer te betrekken bij de verschillende elementen in het sociale domein. Sport en bewegen zullen dan een positieve bijdrage vormen in het terugdringen van aanspraken die vanuit de samenleving op het sociaal domein worden gedaan.

Bij de verschillende sectoren denken wij onder ander aan de volgende inbreng:

- Zorg: Stimulering vrijwilligerswerk. Vrijwel alle verenigingen snakken naar vrijwilligers.
- Participatie: Sportverenigingen krijgen een actieve rol in het inburgeringstraject.
- Jeugd: Sportstimulering van de Gemeente Kerkrade bemiddelt actief in sportdeelname van jongeren uit kansarme gezinnen bij Kerkraadse sportverenigingen.

Concept Centercourt

Het concept Centercourt lijkt sport, bewegen, gezondheid, onderwijs en mensen te kunnen verbinden. Het College zal duidelijk moeten maken of de beoogde effecten in de vorm van menselijk kapitaal realiseerbaar zijn, maar ook of het om een economisch verantwoorde investering gaat die lange termijn rendement voor de Kerkraadse burgers oplevert. Als dit tot positieve antwoorden leidt dan is naar onze mening het concept Centercourt een investering die een positieve bijdrage zal leveren aan vermindering van de uitgaven in het sociaal domein. Wij adviseren u deze bijdrage in een meerjarenraming te becijferen.

Overige opmerkingen

De voorgestelde bezuiniging in het beleidsterrein jeugd is slechts te bereiken door eerst te investeren in het team jeugdhulp, de praktijkondersteuning van huisartsen en het stimuleren van PGB's jeugdhulp. Uit de nu voorliggende presentatie blijkt niet wat de omvang is van de investeringen die nodig zijn en hoe deze investeringen gefinancierd zullen worden. Wij adviseren u de omvang en de financiering van de investeringen in het deeldomein jeugd in kaart te brengen.

Ook is het interessant om na te gaan in hoeverre burgerinitiatieven ruimte krijgen en op welke wijze zij concreet verbonden moeten zijn met flankerend beleid, genoemd in de programma's 3 Economie, 5 Sport, cultuur en recreatie en 6, sociaal domein van de Najaarsnota 2018.

Los van de bezuinigingen in het sociaal domein willen we met het oog op de Najaarsnota 2018 nog het volgende opmerken ten aanzien van Centercourt. Het voorlopig advies van de Sportstichting Kerkrade van 13 april 2017 is door het College nog altijd niet inhoudelijk van een reactie voorzien. Onlangs gaf het College aan dat al onze vragen uit dit voorlopig advies worden meegenomen in een aanvullend onderzoek.

Dat het doel om de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek ten aanzien van Center Court niet tijdig is gerealiseerd en er nog aanvullend onderzoek, gericht op de 'zachte kant', nodig blijkt, schetst verbazing:

- Hoe kan een beslissing voor vervolgonderzoek genomen worden als het haalbaarheidsonderzoek van waaruit de conclusie voor deze beslissing verankerd ligt nog niet is afgerond?
- Wat is de inhoud van de 'zachte kant'. Wat wordt hier concreet mee bedoeld en in hoeverre is deze zachte kant überhaupt uitgewerkt om deze te kunnen onderzoeken?
- Een aanvullend onderzoek van Euro 1 miljoen is nodig om van een voorlopig ontwerp een definitief ontwerp te kunnen maken? De bestemming van dit miljoen is 60 % stenen, 20% organisatie en 20% diverse bijkomend. Hoe hierin de 'zachte kant' aan bod komt is niet duidelijk.

Als perspectief voor de toekomst is het belangrijk om resultaten uit grote studies over sportparticipatie mee te nemen in een lokaal onderzoek naar de zachte kant. Voor jongeren is het van belang om zo jong mogelijk te leren sporten om zo het risico op eerder overlijden door chronische ziekte met 20 tot 40% te reduceren (Janssen I & Leblanc, A., 2010). Zo zijn er voor elke levensfase belangrijke aspecten die een bijdrage leveren aan de kwaliteit van leven door sporten en bewegen. Hierbij staat het gedrag en het leren centraal en dat is wat sportverenigingen, ouders en scholen, gezondheidsinstellingen steeds meer als pedagogische verantwoordelijkheid onder ogen moeten zien.

Wij zien graag dat de Gemeente Kerkrade het voortouw neemt om de verbindingen in dit levende systeem duurzaam te borgen. Hierbij zijn sport en bewegen een bijzonder krachtig middel in het realiseren van 'waardevolle opbrengsten' voor de Kerkraadse samenleving. Helaas is hier met het concept Centercourt op dit moment nog geen sprake van en zien wij Centercourt nog steeds niet als het fundament voor nauwe samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke partners, sportverenigingen en zorgpartners. We zien wel dat de Provincie dan wel is "aangehaakt" en dat IBA een "partner" is, maar de vruchten hiervan heeft de gemeente nog niet zichtbaar kunnen plukken.

Aanvullend onderzoek kan noodzakelijk zijn om onvolkomenheden in het concept Centercourt aan te tonen. De tijd om fundamentele zaken uit het concept nog verder uit te werken lijkt echter in een eerder stadium aan de orde te zijn geweest. Nu nog onderzoek doen naar de 'zachte kant' maakt duidelijk dat in de voorbereiding hier onvoldoende rekening mee is gehouden en mag als grote tekortkoming genoteerd worden. In het kader van de komende bezuinigingen lijkt het dan ook niet verstandig deze voorbereidingen in dit stadium, achteraf nog eens als huiswerk te doen.

Tenslotte

Het bouwen van een duurzame sport en beweegcultuur als ook de beleving van sport en bewegen als waarde, vereist een betere voorbereiding en een breed draagvlak bij de burgers. Het alternatief is accepteren dat het om een stervend systeem gaat waarbij de kwaliteit van leven in Kerkrade afneemt.

Tot zover ons advies over de bezuinigingen in het sociaal domein. Graag vernemen wij binnen 6 weken na datum ondertekening uw schriftelijke reactie. Indien gewenst zijn wij graag bereid dit advies voorafgaand daaraan mondeling aan u toe te lichten.

Kerkrade, 16 november 2018

Met sportieve groet, namens Sportstichting Kerkrade,

Dhr. A.M.H. G. Ruiters, voorzitter

(ruiters.a@hetnet.nl)

Dhr. F.C.M.L. Göbbels, lid

(freek@pole.nl)

Postbus 74
6460 AB Kerkrade